

Бакманова Айгүл Ибраимовна “Атайын орто кесиптик билим берүүдө “Математика курсун” окутуунун педагогикалык негиздери” (13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (математика)) деген аталыштагы педагогика илиминин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациялык ишине илимий жетекчиси педагогика илимдеринин доктору, профессор Шаршенбек Алиевдин

ПИКИРИ

Жаңы доордогу жаңы коомдун билим алуучуларынын учурдагы талабына ылайык билим берүү системасындагы максаттар жана милдеттер түп тамырынан бери жаңылоо менен, аны “Санарип” алкагына өткөрүү жагдайына зарылчылык жаралууда. Ушундай талапка ылайык А.И.Бакманованын диссертациясы анын теориялык жана практикалык негиздерин өркүндөтүүгө жана аны окуу процессине киргизүүгө карата методикалык – практикалык сунуштарды иштеп чыгууга арналган. Предметтик жана кесиптик компетенттүүлүктү калыптандыруу максатын көздөө менен, окуу процесси кредит технологиясынын негизинде ишке ашырылууга тийиш деген учурдун талаптары коюлду. Мындай коюлган талаптар жалпы жана үзгүлтүксүз билим алуу процессиндеги орто кесиптүү адистерге математиканы окутууда заманбап технологияларды колдонуу менен кесипке багытталган дидактикалык колдонууларды иштеп чыгуу жана колдонуу, болочок адистердин предметтик компотенттүүлүгүн калыптандырууну камсыз кылуу менен инсандык деңгээлин өнүктүрөт.

Демек, биз студенттерге математиканын теориялык-илимий негиздерин терең окутбастан, андагы буга чейин иштелип чыккан теориялык математикалык моделдерди-аппараттарды студентти турмуштук - практикалык маселелерди чечүүгө колдоно билүүгө, б.а. прикладдык - колдонмо математикага үйрөтүү милдети коюлуп олтурат. Бул биринчи жагдай. Ал эми, экинчи жана эң маанилүү жагдай катары, жалпы дүйнө таануу процессиндеги негизги предметтер болгон - табигый билимдер боюнча билим алуу процессинде андагы маселелерди чечүүгө керектүү болгон математикалык моделдерди, математикалык аппараттарды колдонуу менен алардын жообунун сандык мүнөздөмөсүн табууга үйрөтүү же предметтик сабаттуулукту калыптандыруу милдеттери коюлган.

Предметтик стандарттагы мындай жаңыртылган талаптар менен милдеттердин коюлушу, ал талап - милдеттерди учурдагы жана эртеңки билим берүү процессинде ишке ашыруу алкагында көптөгөн көйгөйлөр жана карама – каршылыктарды жаратууда.

Изилдөөнүн максаты- Атайын орто билим берүүдө “Математика курсун” профессионалдык жактан багыттап окутуунун теориялык негиздемеси, методикалык жактан камсыз болушу жана анын бардык компоненттеринин (максаттарынын, мазмунунун, методдорунун, формаларынын, каражаттарынын) биримдигинде эксперименталдык текшерүү.

Изилдөөнүн максатына жана божомолуна ылайык изденүүчүнүн астына төмөндөгүдөй милдеттер жүктөлгөн эле, алар:

-Компетенттүүлүккө негизделген атайын орто кесиптик билим берүүдө “Математика курсун” окутууда кесиптик багыттын зарылдыгын теориялык жактан негиздөө;

-Атайын орто кесиптик билим берүүдө “Математика курсун” окутуунун илимий негиздерин иштеп чыгуу жана моделин түзүү;

-Атайын орто кесиптик билим берүүдө “Математика курсун” окутууну өркүндөтүү технологиясын иштеп чыгуу, аны окуу процессине киргизүүгө сунуштоо;

-Иштелип чыккан методиканын жана окутуу технологиясынын натыйжалуулугун педагогикалык экспериментте текшерүү, жыйынтык чыгаруу жана практикалык сунуштарды белгилөө;

Диссертацияда математиканы окутуунун психологиялык-дидактикалык негиздерин теориялык жактан караган. Математикалык билим берүүдөгү улануучулук принцибинин учурдагы абалы, орду, зарылчылыгы аныкталып, өркүндөтүү жолдору сунушталган. Эксперименттик текшерүүдөн өткөн технология теориялык жана практикалык жактан тастыкталуу менен окутуу процессине киргизүүгө сунушталды.

Изилдөөнүн мааниси, студенттердин математикалык билимин өркүндөтүү, алган билимин өзүнүн жашоосунда колдоно билүү менен шартталган.

Диссертациялык иште алынган методикалык ыкмалар, ой-корутундулар, практикалык көрсөтмөлөр математика боюнча окуу китептерин, методикалык көрсөтмөлөрдү изилдеп жаткан авторлорго, атайын орто жана жогорку педагогикалык окуу жайындагы окутуучуларга пайдалуу болмокчу.

Диссертант математикалык билим берүүнүн сапатын жогорулатуу үчүн айрым бир бөлүмдөргө прикладдык маанидеги маселелерди түзгөн.

Бакманова Айгүл Ибраимовнанын “Атайын орто окуу жайында “математика курсун” окутуунун педагогикалык негиздери” деген аталыштагы кандидаттык диссертациялык иши Кыргыз республикасынын “Окумуштуулук даражаларды ыйгаруунун тартиби жөнүндөгү жобонун” талаптарына толук жооп берет. Андыктан бул эмгекти шифрине туура келген атайын диссертациялык кеңеште коргоого алып чыгууга сунуш кылынат.

Педагогика илимдеринин
доктору, профессор

Ш.Алиев

28.12.23

И. АРАБАЕВ атындагы КЫРГЫЗ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ
КЫРГЫЗСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ им. И. АРАБАЕВА

КОЛ ТАМГАСЫН ТАСТЫКТАЙМЫН
ПОДПИСЬ ЗАВЕРЯЮ